

CertIFICATELE DE CONFORMITATE ȘI CALITATE, SOLICITATE ÎN CADRUL PROCEDURILOR DE ACHIZIȚIE SECTORIALE

Autor: AGER

Certificatele de conformitate și calitate reprezintă o problemă caracteristică în stabilirea cerințelor de calificare și selecție în domeniul achizițiilor sectoriale. Dacă autoritățile contractante a căror achiziții sunt reglementate de Legea nr. 131/2015 au o experiență mai mare în aplicarea unui mecanism transparent de achiziții, și deseori prin propriile greșeli au ajuns să înțeleagă diferența dintre aceste acte și să le solicite corespunzător, în cazul entităților contractante care desfășoară achizițiile conform Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, există încă o multitudine de achiziții, unde apar probleme din cauza neînțelegerii corecte a acestor certificate. Aceeași problemă persistă și în rândul operatorilor economici specializați în activități economice aferente sectoarelor de utilități.

În prezentul articol vom analiza câteva astfel de spețe și vom face o claritate cu privire la certificatele respective.

În primul rând, diferența dintre aceste două acte constituie faptul că, certificatul de calitate se emite pentru un bun concret, spre exemplu pentru automobilul marca X cu VIN-ul (număr de identificare a vehiculului) 1234239237 care este unul unic. Acest certificat confirmă faptul că automobilul respectiv corespunde nivelului de calitate stabilit de către producător. Așadar, producătorul decide care este nivelul de calitate al produselor sale. Dacă este un producător cu renume pentru bunurile sale calitative, spre exemplu Mercedes-Benz, atunci un astfel de certificat va avea o valoare mai mare. Or potențialii cumpărători cunosc că fabrica Mercedes-Benz confirmă calitatea automobilului produs. Dacă este un producător mai puțin renumit pentru calitate și mai mult pentru defecte (aici nu vom da un nume pentru a nu denigra), atunci certificatul de calitate emis de către acesta va avea o valoare mai puțin. Or potențialii cumpărători nici nu au mari așteptări privind calitatea de la respectivul producător.

În esență, certificatul de calitate nu confirmă decât angajamentul sau promisiunea producătorului privind faptul că respectivul bun este „calitativ”. Însă, ce includem noi în definiția termenului „calitate”, nu neapărat este același lucru pe care-l include și producătorul. În lipsa unor reglementări detaliate, certificatul de calitate poate fi emis pentru aproape orice bun. Respectiv, atunci când entitatea contractantă solicită un certificat de calitate, urmează să specifice exact ce înțelege prin noțiunea „calitate”. Spre exemplu, în cazul automobilului, entitatea contractantă poate indica că prin certificatul de calitate, producătorul (sau eventual distribuitorul, dacă își asumă asta) să confirme că „durata de funcționare normală a automobilului este de 25 ani; costul total maxim de reparație a defecțiunilor care pot apărea în primii 10 ani este de 30 de mii de lei; durata de funcționare normală a motorului este 1 000 000 km; etc.). Drept urmare, toate cerințele de calitate pe care entitatea contractantă le solicită, pot fi cerute a fi incluse și în certificatul de calitate. Astfel, în caz de defecțiune, chiar și peste 15 ani, să poată fi tras la răspundere nu ofertantul (care între timp poate nici nu mai există) ci producătorul nemijlocit sau în cel mai rău caz, distribuitorul local (care, în cazul Mercedes-Benz poate să se schimbe între timp).

Certificatul de conformitate la rândul său, este un document emis de către o altă entitate decât producătorul. Acesta întrunește următoarele condiții: are un organism de certificare, care este o instituție independentă; are laborator sau contracte cu laboratoare și nemijlocit verifică bunurile de un anumit model al producătorului. În cele din urmă, constată dacă respectivele bunuri sunt sau nu conforme anumitor standarde tehnice naționale/internaționale.

Art. 2 din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, reglementează noțiunea de „certificat de conformitate” – „document care atestă că un produs identificat corespunzător a fost supus procedurilor de evaluare a conformității și că, la momentul evaluării, produsul este conform cerințelor specificate aplicabile”.

Iar art. 73 alin. (3) din Legea nr. 74/2020 prevede: „(1) În cazul în care entitatea contractantă solicită prezentarea unor certificate, emise de organisme independente, prin care se atestă faptul că operatorul economic respectă anumite standarde de asigurare a calității, aceasta trebuie să se raporteze la sistemele de asigurare a calității, bazate pe seriile de standarde europene relevante, certificate de organisme conforme cu seriile de standarde europene privind certificarea, sau la standarde internaționale pertinente, emise de organisme acreditate.”

Un exemplu sunt standardele europene de emisii la automobile. În Republica Moldova ele nu sunt aplicabile, însă entitățile contractante cărora le pasă de mediu, ar putea să le aplice fără niciun impediment (Decizia ANSC Nr. 03D-747-21 din 29.10.2021). Cel mai înalt standard este EURO-6. Pentru automobile ușoare pe benzină, acesta impune că la 1 km parcurs, automobilul să emită substanțe în cantități mai mici sau egale cu: CO₂ – 1 g, HC – 0.1g, NMHC – 0.068 g, NO_x (nox) – 60 mg. Respectiv, producătorul care dorește, solicită unui organism de certificare să-i emită un certificat de conformitate cu EURO-6. Organismul de certificare vine la uzina producătorului, alege în mod aleatoriu câteva automobile (în dependență de regulile organismului de certificare) și le supune testărilor, fie la laboratorul său, fie la unul subcontractat. La laborator se instalează dispozitive specializate care măsoară cantitatea de poluanți în gazele de eșapament și le indică în rezultatele testării. În dependență de aceste rezultate, organismul de certificare emite sau refuză emiterea unui certificat de conformitate EURO-6. Aceeași schemă se aplică și pentru alte standarde de conformitate, care există la nivel internațional pentru aproape orice tip de produs.

Menționăm, aceste teste costă foarte mulți bani, respectiv, producătorii care își asumă să le efectueze sunt nevoiți să crească prețul la produsele lor pentru a compensa costurile suportate pe certificare. Iată de ce există și o diferență de preț dintre produsele certificate și cele necertificate. Acest lucru nu înseamnă neapărat și o diferență de calitate, totuși, dacă un produs este certificat corespunzător există o probabilitate mult mai mare ca acesta să fie mai calitativ decât unul necertificat. Or, lipsa certificării poate fi din simplul motiv că producătorul cunoaște că bunul său nu va trece certificare, și drept urmare nici nu-l supune acestei proceduri, ulterior se orientează către consumatorii care pun accent pe preț și nu pe calitate.

Un alt aspect important este faptul că standardele de conformitate diferă de la un stat la altul. În spațiul UE există certificatele EN, în spațiul ex-sovietic se utilizează mai sunt certificatele GOST, în Republica Moldova – SM, la nivel internațional – ISO. În consecință, atunci când se impune cerința de întrunire a unui standard de conformitate, entitatea contractantă urmează să indice și expresia „sau echivalent” pentru a nu restrânge concurența. Expresia dată se referă la alte standarde, care însă confirmă aceiași parametri tehnici sau superiori standardului de bază cerut. Spre exemplu, dacă

standardul EURO-6 stabilește anumite cerințe față de poluanții din gazele de eșapament în UE, în alte state există standarde similare: în SUA – Tier 2 sau Tier 3, care este și mai strict decât EURO-6; în Mexic – EPA 10; în Brazilia – Proconve L7; în China – China 6a sau China 6b, care este deja mai strict decât EURO-6. De obicei, producătorii certifică produsele doar în conformitate cu standardele naționale or, ar fi prea costisitor să le certifice pentru standardele din fiecare piață de desfacere. Totodată, statele încearcă să adopte reglementări similare privind calitatea, pentru a nu periclita comerțul internațional.

Însă, chiar și în lipsa mențiunii „sau echivalent”, autoritatea contractantă are obligația conform art. 73 alin. (2) din Legea nr. 74/2020, să accepte certificări echivalente celei solicitate:

„(2) În conformitate cu principiul recunoașterii reciproce, entitatea contractantă are obligația de a accepta certificatele echivalente emise de organismele stabilite în statele membre ale Uniunii Europene. În cazul în care operatorul economic nu deține un certificat de calitate astfel cum este solicitat de entitatea contractantă, aceasta din urmă are obligația de a accepta orice alte certificări, prezentate de operatorul economic respectiv, în măsura în care acestea confirmă asigurarea unui nivel corespunzător al calității.”

Deși norma dată se referă la certificatele de calitate, ea urmează a fi aplicată prin analogie și certificatelor de conformitate. O abordare inversă ar contraveni principiului nediscriminării în cadrul achizițiilor sectoriale.

În practică, entitățile contracte confundă aceste acte și de cele mai multe ori nu formulează corect cerințele de calificare ale respectivelor acte.

Spre exemplu, la o achiziție de stâlpi din beton, Î.S. „Moldelectrica” a cerut prezentarea atât a certificatului de conformitate, cât și de calitate pentru stâlpi, fără a specifica însă standardele și cerințele tehnice ce trebuie confirmate prin certificatele respective. Acest lucru a creat confuzie în rândul ofertanților, care au propus bunuri cu nivele diferite de conformitate și calitate, respectiv a fost depusă și o contestație la Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (ANSC):

În partea criticilor contestatorului ce țin de certificatul de conformitate prezentat de către „Venador-Prim” SRL, analizând documentația de atribuire publicată de către autoritatea contractantă în cadrul procedurii de achiziție publică din litigiu, Agenția constată ca la pct. 20 subpct. 6 din anunțul de participare, este solicitată prezentarea obligatorie a „*Certificat de conformitate a produselor oferitate. Copie, confirmată prin aplicarea semnăturii electronice*”, iar la pct. 20 subpct. 7 al aceluiași document autoritatea contractantă a solicitat ca cerință obligatorie „*Certificat de calitate. Copie, confirmată prin aplicarea semnăturii electronice*”.

Prin urmare, reieșind din cerința entității contractante „Certificat de conformitate a produselor oferitate”, și în lipsa indicării exprese a metodelor de încercare și a standardului de referință în documentația de atribuire, Agenția va aprecia ca neîntemeiate pretențiile contestatorului prin care susține că „*ICȘP „IMACOMPROIECT” SRL, nu a fost acreditată cu dreptul de a efectua încercări prin metode mecanice pentru elementele din beton și beton armat, și urmează a concluziona că laboratorul acestei companii nu dispune de utilajul necesar pentru a efectua toate încercările de laborator necesare și a confirma pe deplin calitatea produsului, iar certificatul prezentat este unul incomplet și nu confirmă integral calitatea produsului*”. Astfel, în cazul din speță „Venador-Prim” SRL a prezentat nemijlocit documentele confirmative, entitatea contractantă având posibilitatea să se asigure cu privire la îndeplinirea cerinței de către ofertant, pe de altă parte, contestatorul nu a argumentat/demonstrat că efectuarea încercărilor prin metoda statică pentru care este acreditat ICȘP „IMACOMPROIECT” nu ar fi suficientă pentru probarea calității și conformității stâlpilor ofertați de către „Venador-Prim” SRL, or conform certificatului de conformitate nr. OCpr-018 11A 1680-23 din 21.04.2023 acesta din urmă atestă îndeplinirea tuturor prevederilor privind evaluarea și verificarea constanței performanței specifice în anexa ZA a standardului SM EN 13369:2018 pentru care ICȘP „IMACOMPROIECT” este acreditat corespunzător.

Decizia Nr. 03D-530-23 din 10.08.2023

Aceeași eroare a comis-o și „BĂLȚI-GAZ” SRL, la procedura de achiziție nr. MD-1676529376370, pentru achiziția de cuplaje și adaptoare din fontă, unde a cerut un certificat, fără a specifica însă ce fel de certificat și la ce standarde se referă:

Nr. d/o	Descrierea criteriului/cerinței	Mod de demonstrare a îndeplinirii criteriului/cerinței:	Nivelul minim/Obligativitatea
6	Asigurarea standardelor calității:	Documente și certificate emise de organisme independente, prin care se atestă faptul respectării anumitor standarde de asigurare a calității	Obligatoriu

Drept rezultat, entitatea contractantă a considerat că niște scrisori de recomandare și diplome din partea unor autorități publice ar satisface cerința dată. În urma unei contestații depuse, ANSC a găsit greșită respectiva abordare. Or, autoritățile publice indicate nu sunt organisme independente de certificare și chiar dacă nu s-a cerut întrunirea unui anumit standard, ofertanții urmau să confirme îndeplinirea măcar a unui standard de calitate relevant:

Or, Agenția remarcă faptul că prin „certificate echivalente” se subînțelege un certificat care are aceeași valoare, produce aceleași efecte, în speță, ar confirma respectarea cerințelor stabilite în standardul de asigurare a calității, iar diplomele/recomandările prezentate nu conțin referințe cu privire la standarde internaționale sau naționale.

Prin urmare, Agenția constată că operatorul economic contestator nu a prezentat documente și certificate emise de organisme independente, prin care se atestă faptul respectării anumitor standarde de asigurare a calității așa cum a solicitat entitatea contractantă, or prezentarea diplomelor de onoare/merit sau recomandări din partea beneficiarilor nu presupune îndeplinirea cerinței solicitate. La caz, de asemenea, Agenția

Decizia Nr. 03D-301-23 Data: 19.05.2023

La o altă procedură organizată de către „Chișinău-gaz” SRL pentru achiziția vopselelor și lacurilor (MD-1680587072511), entitatea contractantă a comis aceeași eroare indicând faptul că ofertanții trebuie să prezinte un certificat de conformitate, fără a specifica cerințele/standardele de conformitate ce trebuie îndeplinite. Ofertantul desemnat câștigător a prezentat un certificat emis în Turcia. Contestatorul a indicat că respectivul certificat de conformitate nu a fost recunoscut pe teritoriul Republicii Moldova. Or art. 31 alin. (1), (2), (3) și (4) din Legea nr. 235/2011 prevăd:

„(1) Se recunosc certificatele de conformitate sau rapoartele de încercări emise de organismele de evaluare a conformității notificate, acreditate de organismele naționale de acreditare semnatare ale Acordului de recunoaștere multilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare, eliberate pentru produsele importate din statele membre ale Uniunii Europene, traduse în limba română și confirmate prin semnătura importatorului.

(2) Se recunosc certificatele de conformitate sau rapoartele de încercări emise de organisme de evaluare a conformității străine, în baza acordurilor bilaterale de recunoaștere reciprocă a activităților de evaluare a conformității. Recunoașterea certificatelor de conformitate se efectuează

prin eliberarea unui nou certificat de conformitate de către organismele de certificare acreditate de Centrul Național de Acreditare.

(3) Pentru recunoașterea certificatului de conformitate prevăzut la alin. (2), solicitantul prezintă organismului de certificare acreditat în Republica Moldova pentru același domeniu o cerere, originalul sau copia, autentificată de organizația emitentă, a certificatului de conformitate din țara de origine a produsului, precum și originalul sau copia, autentificată de organizația emitentă, a raportului de încercări privind încercările efectuate în scopul certificării.

(4) Organismul de certificare prevăzut la alin. (3) efectuează identificarea (originea; proprietățile organoleptice, după caz; legalitatea, cantitatea și marcarea) produselor și aduce la cunoștință solicitantului decizia de eliberare a certificatului de conformitate național. În cazul unei decizii negative, se relatează în scris motivarea clară a refuzului de recunoaștere a certificatului de conformitate emis de un organism de evaluare a conformității străin.”

În baza acestor prevederi, dacă pentru plasarea pe piața Republicii Moldova este necesară certificarea corespunzătoare a unui bun, atunci certificările acestuia urmează a fi supuse unei proceduri de recunoaștere (excepție când este emis în Moldova sau UE). Dacă autoritatea contractantă dorește să impună această recunoașterea certificării chiar și acolo unde legislația națională nu impune respectiva certificare, atunci acest lucru urmează a fi menționat expres în anunțul de participare.

ANSC a respins pretenția contestatorului or lipsea în anunțul de participare o cerință în acest sens, iar operatorii economici urmând să se asigure că respectă legislația la plasarea bunurilor pe piață:

În acest sens, nu pot fi reținute argumentele contestatorului susținute atât în textul contestației, cât și în cadrul ședinței deschise pentru examinarea contestației precum că ” [...]„Varox Comerț” S.R.L. a prezentat un certificat de conformitate cu standard turcesc, care trezește dubii, deoarece Turcia nu este stat membru al Uniunii Europene, iar certificatul prezentat nu confirmă omologarea tehnică europeană așa cum prevede Legea nr. 74 din 21 mai 2020 ”privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale”. Astfel, considerăm că prin certificatul prezentat nu a fost asigurate standardele calității, condiție obligatorie solicitată de către unitatea

17

contractantă.”, întrucât având în vedere cerința entității contractante, nu se poate constata implicit că certificatul de conformitate prezentat de către SRL”Varox Comerț”, pe de o parte, nu se raportează la sistemele de asigurare a calității, bazate pe seriile de standarde europene relevante, certificate de organisme conforme cu seriile de standarde europene privind certificarea, respectiv că nu ar asigura un nivel corespunzător al calității, iar pe de altă parte, că acesta nu ar acoperi cerința entității contractante, astfel cum a fost formulată de către entitatea contractantă în anunțul de participare.

Totodată, având în vedere că entitatea contractantă nu a solicitat prin documentația de atribuire corespunderea bunurilor anumitor standarde, iar contestatorul nu a adus probe în vederea demonstrării imposibilității plasării pe piață de către SRL „Varox Comerț” a bunurilor oferite, pretenția dată, odată ce nu a fost probată corespunzător, rămâne la nivel de presupunere, fapt ce impune respingerea acesteia. Cu toate acestea, Agenția menționează că la plasarea pe piață a diferitor bunuri, operatorii economici urmează să țină cont și să se asigure că respectă legislația relevantă a Republicii Moldova.

Decizia ANSC Nr. 03D-355-23 din 13.06.2023

Într-o altă procedură de achiziție, pentru procurarea de țevi din oțel organizată de către S.A. „Termoelectrica”, în anunțul de participare s-a cerut prezentarea unui certificat de conformitate sau de calitate, sau a unui raport de încercări, fără însă a specifica vreun standard anume, fapt ce din nou a creat confuzii în rândul operatorilor economici, ulterior la contestație:

Prin urmare, reieșind din interpretarea cerinței din anunțul de participare „*Certificatul de calitate/Certificatul de conformitate/Raport de încercări (sau actul ce confirmă calitatea bunurilor propuse la licitație)*”, având în vedere că acestea au fost separate prin bară, Agenția conchide că prezentarea oricărui din documentele nominalizate este suficient pentru a demonstra întrunirea cerinței entității contractante, respectiv exclude necesitatea prezentării cumulative a actelor respective. La caz, având în vedere că operatorul economic „Mirzaghitev & Co” SRL a prezentat certIFICATELE de conformitate, inclusiv certificate de calitate pentru partidele anterioare, se constată că pretențiile contestatorului sunt neîntemeiate în considerarea cerinței prenotate.

Astfel, având în vedere cele constatate, Agenția va respinge contestația depusă de către „Metalica Zuev” SRL, în măsura în care pe de o parte, pretenția contestatorului precum că, la oferta operatorului economic declarat câștigător s-ar atesta „lipsa unor certificate relevante” se întemeiază pe propria interpretare subiectivă a cerințelor documentației de atribuire, fapt ce nu poate fi imputat nici entității contractante și nici ofertantului declarat câștigător, or în documentația de atribuire nu s-a indicat prezentarea obligatorie doar a certificatelor de calitate, iar pe de altă parte certIFICATELE de calitate pentru bunurile oferite pot fi prezentate la livrarea propriu zisă a bunurilor ce fac obiectul procedurii.

Decizia ANSC Nr. 03D-255-23 din 02.05.2023

Spețele analizate le redăm pe scurt în următorul tabel:

Nr. și data Deciziei ANSC	Nr. procedurii de achiziție	Obiectul achiziției	Denumirea Entității contractante	Denumirea contestatorului	Cerințele de calificare privind certificatele	Concluziile ANSC
Nr. 03D-530-2 3 din 10.08.202	MD-168389 1253676	Stâlpi din beton armat în asortiment	Î.S. „Moldelectrica”	„ARMO-BETON” SRL	„Certificat de conformitate a produselor oferite.” „Certificat de calitate”	Autoritatea contractantă nu a indicat expres metoda de încercare sau standardul de referință la care să se referă certificatul de conformitate. Respectiv, nu pot fi ridicate obiecții cu privire la un anumit certificat de conformitate prezentat.
Nr. 03D-301-2 3 din 19.05.2023	MD-167817 1986072	Servicii de investigație și de siguranță	„BĂLȚI-GAZ” SRL	„Premium Security Group” SRL	Documente și certificate emise de organisme independente, prin care se atestă aptul respectării anumitor standarde de asigurare a calității	Chiar dacă nu s-a specificat standardul de conformitate aplicabil, doar scrisori de recomandare și diplome din partea unor autorități publice nu pot servi drept certificate de conformitate și respectiv, nu pot confirma îndeplinirea cerinței date.
Nr. 03D-355-2 3 din 13.06.2023	MD-168058 7072511	Achiziționarea vopselei și a lacurilor (repetat)	„Chișinău-gaz” SRL	„Manticora” SRL	Asigurarea standardelor calității: Declarație, referitor perioada de garanție a bunurilor - termen minim 12 de luni; Certificate de conformitate, pentru vopsea obligatoriu	Pe de-o parte, autoritatea contractantă nu face referință la un anumit standard de conformitate pentru a putea spune dacă cel prezentat de ofertant întrunește sau nu anumite cerințe tehnice. Pe de altă parte, chiar dacă respectivul certificat urmează a fi supus unei proceduri de recunoaștere, acest fapt urmează a fi respectat la etapa de executare a contractului, dacă acest lucru este cerut de legislație. În lipsa unei cerințe în acest sens în documentația de atribuire, nu poate fi cerută recunoașterea lui în Moldova.
Nr. 03D-255-2 3 din 02.05.2023	MD-167645 3884151	Achiziționarea țevilor de oțel pentru anul 2023 (repetat)	„Metalica Zuev” SRL	„Metalica Zuev” SRL	Certificatul de calitate/Certificatul de conformitate/Raport de încercări (sau actul ce confirmă calitatea bunurilor propuse la licitație)	Având în vedere că acestea au fost separate prin bară, Agenția conchide că prezentarea oricărui din documentele nominalizate este suficient pentru a demonstra îndeplinirea cerinței entității contractante, respectiv, exclude necesitatea prezentării cumulative a actelor respective.

În concluzie, aceste cauze examinate de ANSC, dar și încă câteva zeci de alte proceduri analizate, relevă o abordare formalistă din partea entităților contractante la stabilirea cerințelor de calificare, ce vizează certificatele de conformitate și/sau calitate. Deseori, această cerință se impune pur formal, fără o analiză corespunzătoare a efectului pe care ea trebuie să-l aibă asupra calificării ofertanților și a bunurilor procurate. Deși certificatele menționate reprezintă un document foarte important, care poate asigura un nivel anumit de calitate a bunurilor procurate, entitățile contractante neglijează analiza tehnică corespunzătoare a problemei date, înainte de a lansa achiziția. Or termenul „standarde de conformitate sau calitate” este foarte vast, inclusiv multe dintre standardele existente sunt depășite moral și nu mai asigură o calitate corespunzătoare dezvoltării contemporane. Respectiv, este de datoria entităților contractante să studieze bine piața bunurilor pe care doresc să le achiziționeze și să stabilească acele standarde de conformitate sau calitate care asigură cel mai bine necesitățile entității. Iar includerea cerințelor de prezentare a certificatelor de conformitate fără referință la standardele relevante, nu face decât să ducă în eroare ofertanții și să crească probabilitatea contestării rezultatelor achizițiilor.

Sursa foto: inovatorul.md

Acest articol este un produs al proiectului "Monitorizarea achizițiilor sectoriale în Republica Moldova", desfășurat de A.O. „Asociația pentru Guvernare Efcientă și Responsabilă AGER”, în calitate de beneficiar de sub-grant a proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice”. Proiectul este implementat de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, în parteneriat cu Fondul de Parteneriat pentru Transparență (SUA). Proiectul urmărește susținerea reformelor în domeniul achizițiilor publice în Moldova, care vor spori transparența și corectitudinea achizițiilor publice prin abilitarea cetățenilor de a responsabiliza instituțiile relevante.

Opiniile exprimate în cadrul proiectului și responsabilitatea pentru conținutul acestui produs aparțin autorilor proiectului și nu reflectă neapărat opinia IDIS „Viitorul” și a donatorului.

04.12.2023